

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
W NIEPUBLICZNEJ SZKOLE PODSTAWOWEJ
IM. S. LEMA W BIBICACH

Podstawa prawna

1. Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm.).
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 25 luty 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jednolity Dz.U. 64. Nr 9 poz.59 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1606).
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.).
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2023 r. poz.1870).
7. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (tekst jednolity Dz.U. z 2023 r. poz. 1304 z późn. zm.).
8. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (tekst jednolity Dz.U. z 2023 r. poz. 984 z późn. zm.).
10. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (tekst jednolity Dz.U. z 2023 r. poz. 900 z późn. zm.).
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 1798).
13. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – o ochronie danych osobowych (Dz. U. 2014.1182, t.j. z późn. zm).
14. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1360 z późn. zm.) -art. 23 i 24.
15. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.).
16. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawie nieletnich (Dz.U. 2014.382, t.j.).

Spis treści

Rozdział I. Definicje.....	4
Rozdział II. Zadania szkoły wynikające ze stosowania Standardów.....	7
Rozdział III. Procedury kontroli pracowników przed dopuszczeniem do pracy z małoletnimi w zakresie spełniania przez nich warunków niekaralności za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności.....	9
Rozdział IV. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a pracownikami szkoły.....	10
Rozdział V. Rozpoznawanie objawów krzywdzenia dzieci oraz sposoby reagowania.....	14
Rozdział VI. Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacjach podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego.....	16
Rozdział VII. Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadamianie sądu rodzinnego i nieletnich.....	28
Rozdział VIII. Procedury i osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty” oraz obowiązki szkoły w tym obszarze.....	29
Rozdział IX. Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie pracowników do stosowania standardów, zasady przygotowania pracowników do ich stosowania oraz sposób dokumentowania podejmowanych czynności.....	30
Rozdział X. Zasady i sposób udostępniania Standardów rodzicom oraz małoletnim do zaznajomienia się i ich stosowania.....	31
Rozdział XI. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielaniu mu wsparcia.....	31
Rozdział XII. Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.....	32
Rozdział XIII. Zachowania niedozwolone w relacjach między małoletnimi.....	32
Rozdział XIV. Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania małoletniego..	33
Rozdział XV. Zasady ochrony danych osobowych oraz wizerunku dzieci w szkole.....	35
Rozdział XVI. Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu oraz urządzeń elektronicznych.....	37
Rozdział XVII. Monitoring stosowania standardów.....	38
Rozdział XVIII. Edukacja dzieci i rodziców w zakresie praw dziecka oraz ochrony przed zagrożeniem przemocą i wykorzystywaniem.....	39
Rozdział XIX. Przepisy końcowe.....	40

Rozdział I. Definicje

§ 1

Ilekróć w niniejszych Standardach ochrony małoletnich mowa jest o:

1. **Standardach** – należy przez to rozumieć Standardy ochrony małoletnich w Niepublicznej Szkole Podstawowej im. S. Lema w Bibicach;
2. **dyrektorze** – należy przez to rozumieć dyrektora Niepublicznej Szkoły Podstawowej im. S. Lema w Bibicach;
3. **wicedyrektorze** – należy przez to rozumieć wicedyrektora Niepublicznej Szkoły Podstawowej im. S. Lema w Bibicach;
4. **nauczycielach** – należy przez to rozumieć nauczycieli zatrudnionych w Niepublicznej Szkole Podstawowej im. S. Lema w Bibicach;
5. **szkole** – należy przez to rozumieć Niepubliczną Szkołę Podstawową im. S. Lema w Bibicach;
6. **wychowawcach** – należy przez to rozumieć nauczycieli-wychowawców oddziałów klas I-VIII w Niepublicznej Szkole Podstawowej im. S. Lema w Bibicach;
7. **wychowawcach świetlicy** – należy przez to rozumieć nauczycieli-wychowawców świetlicy pracujących w świetlicy w Niepublicznej Szkole Podstawowej im. S. Lema w Bibicach;
8. **pracownikach szkoły** – należy przez to rozumieć ogół osób zatrudnionych w Niepublicznej Szkole Podstawowej im. Stanisława Lema w Bibicach bez względu na formę zatrudnienia (umowa o pracę, umowy cywilnoprawne, wolontariat, staż, praktyka), jak również wszystkie inne osoby, które z racji pełnionych funkcji lub wykonywanych zadań mają lub mogą mieć kontakt z małoletnimi uczniami;
9. **małoletnich** – należy przez to rozumieć osobę od chwili urodzenia do uzyskania pełnoletności tj. ukończenia lat osiemnastu zgodnie z kodeksem cywilnym;
10. **rodzicach** - należy przez to rozumieć także opiekunów prawnych dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem;
11. **zgódzie rodzica** – należy przez to rozumieć zgodę co najmniej jednego z rodziców małoletniego, w przypadku braku porozumienia między rodzicami należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny;
12. **danych osobowych** – są to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację małoletniego;

13. **krzywdzeniu dziecka** – należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na jego szkodę przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika szkoły lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie. Krzywdzeniem jest:

- 1) przemoc – zachodzi wówczas, gdy jakaś osoba odnosi się do drugiej w sposób niezgodny z wymaganiami relacji, która je łączy.
- 2) przemoc fizyczna – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała; skutkiem przemocy fizycznej mogą być m.in. złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne,
- 3) przemoc emocjonalna – to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, wciąganie dziecka w konflikt dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości, stawianie dziecku wymagań i oczekiwań, którym nie jest ono w stanie sprostać; jej celem jest naruszenie godności osobistej,
- 4) przemoc seksualna – należy przez to rozumieć włączenie małoletniego w aktywność seksualną, której nie jest w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub do której z pewnością nie dojrzał rozwojowo i nie może się na nią zgodzić w ważny prawnie sposób. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia w sytuacji, gdy taka aktywność wystąpi między dorosłym a małoletnim lub małoletnim a innym małoletnim, zwłaszcza jeżeli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy. Celem takiej aktywności jest zaspokojenie potrzeb innej osoby. Aktywność taka może dotyczyć:
  - a) namawiania lub zmuszania małoletniego do angażowania się w czynności seksualne;
  - b) wykorzystywania małoletniego do prostytucji lub innych prawnie zakazanych praktyk o charakterze seksualnym;
  - c) wykorzystywania małoletniego do produkcji materiałów lub przedstawień o charakterze pornograficznym;
- 5) zaniedbywanie – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych dziecka przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnianie mu odpowiedniego pożywienia i odzieży, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, brak dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego;

14. **przemocy domowej** – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:
- 1) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
  - 2) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
  - 3) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
  - 4) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy, lub uzyskania samodzielności finansowej,
  - 5) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.
15. **cyberprzemocy** - należy przez to rozumieć różne akty przemocy popełnione, nasilone lub wspomagane za pomocą systemów teleinformatycznych i telekomunikacyjnych, takich jak telefony komórkowe, Internet, media społecznościowe, gry komputerowe on-line i inne komunikatory.
16. **dyskryminacji** - należy przez to rozumieć sposób traktowania osób, które ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, religię, wyznanie, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną znajdują się w położeniu mniej korzystnym niż inne osoby w porównywalnej sytuacji.
17. **osobie odpowiedzialnej za Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem** lub **koordynatorze** to należy przez to rozumieć wyznaczonego przez dyrektora szkoły pracownika pedagogicznego, sprawującego nadzór nad realizacją polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem w szkole, posiadającego wiedzę i doświadczenie w tym obszarze.
18. **osobie odpowiedzialnej za cyberbezpieczeństwo** lub **koordynatorze cyberbezpieczeństwa** to wyznaczony przez dyrektora pracownik odpowiedzialny za zabezpieczenie komputerów i innych urządzeń multimedialnych przed dostępem do treści nieodpowiednich dla małoletnich oraz sprawujący nadzór nad korzystaniem z Internetu przez uczniów na terenie szkoły.

Rozdział II. Zadania szkoły wynikające ze stosowania Standardów

§ 2

1. W szkole w pełni przestrzegane są prawa małoletnich obejmujące w szczególności:
  - 1) prawną i faktyczną ochronę życia;
  - 2) zaspokojenie niezbędnych potrzeb koniecznych do właściwej egzystencji fizycznej z uwzględnieniem potrzeb małoletnich niepełnosprawnych oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
  - 3) wolność sumienia;
  - 4) wolność słowa;
  - 5) wolność wyznania;
  - 6) umożliwienie rozwoju osobistego;
  - 7) utrzymywanie relacji społecznych;
  - 8) szacunek i uznanie ze strony innych.
2. Prawa wymienione w ustępie 1. są prawami niezbywalnymi, natomiast ich ograniczenie może wynikać wyłącznie z norm prawnych oraz orzeczeń sądów powszechnych.

§ 3

1. Pracownicy szkoły posiadają wystarczającą wiedzę pozwalającą na prawidłowe wykrywanie, rozpoznawanie oraz reagowanie na podejrzenie lub fakt krzywdzenia małoletnich lub czynników ryzyka występujących w tym obszarze.
2. Pracownicy szkoły podczas wykonywanej pracy mogą zaobserwować fizyczne ślady krzywdzenia na ciele małoletniego; szczególną uwagę należy zwrócić na sytuacje, w których małoletni nosi na ciele ślady pobicia, wykazuje oznaki bólu podczas aktywności fizycznej oraz wykazuje dużą niechęć do przebierania się.
3. Psycholog, pedagodzy specjaliści oraz wychowawcy zbierają informacje o sytuacji szkolnej i rodzinnej małoletniego i poddają je starannej analizie oraz prowadzą działania zmierzające do pomocy małoletniemu na terenie szkoły. Za wiedzą dyrektora szkoły mogą także współpracować z sądami, kuratorem sądowym policją/dzielnicowym, poradniami i ośrodkami oraz innymi podmiotami wspierającymi szkołę

w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, dydaktycznych, opiekuńczych. Ponadto w celu właściwego zdiagnozowania małoletniego mogą zbierać o nim informacje, poddają starannej analizie czynniki ryzyka świadczące o stosowaniu przemocy wobec małoletniego lub całkowicie ją wykluczające na podstawie zebranych danych od pracowników szkoły, małoletniego, rodziców/opiekunów prawnych małoletniego.

4. Nauczyciele, wychowawcy i wychowawcy świetlicy – w trakcie bieżącej pracy obserwują małoletnich także pod kątem skutków ich krzywdzenia oraz zwracają szczególną uwagę na relację rodzic - małoletni, która ma miejsce na terenie szkoły. Kontaktują się z psychologiem lub pedagogiem specjalnym, przekazując mu informacje o swoich wnioskach i obserwacjach małoletniego i jego rodziców/opiekunów prawnych. Wychowawca udziela małoletniemu wsparcia na każdym etapie. W sytuacji podjęcia informacji o krzywdzeniu małoletniego natychmiast powiadamiają dyrektora szkoły, a w przypadku jego nieobecności wicedyrektora, przekazując informacje o swoich wnioskach i obserwacjach małoletniego.
5. Obszar dokumentacyjny – dokumentacja szkolna wraz z zawartymi w niej informacjami dotyczącymi absencji małoletniego, zachowania w szkole oraz postępów w nauce.
6. Na wypadek zdarzenia, w którym osobą krzywdzącą jest pracownik szkoły należy sporządzić notatkę służbową (wzór – **załącznik nr 7**) dokumentującą okoliczności zdarzenia oraz przekazać ją niezwłocznie dyrektorowi szkoły.
7. Dyrektor szkoły reprezentuje Szkołę na zewnątrz w sprawach związanych z ochroną małoletnich. Zatwierdza i podpisuje dokumentację służbową w tym obszarze oraz w sposób oficjalny występuje do ośrodka pomocy społecznej, sądu rodzinnego oraz organów ścigania (prokuratury, policji) w związku z zagrożeniem krzywdzenia małoletniego; jest uprawniony do złożenia zażalenia na postanowienia prokuratury o odmowie wszczęcia śledztwa w zakresie podejrzenia stosowania przemocy wobec małoletniego. Podpisuje porozumienia z innymi instytucjami w kwestii współpracy interdyscyplinarnej. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa dyrektor szkoły zobowiązany jest do udzielenia pokrzywdzonemu uczniowi pomocy

psychologicznej i prawnej, która ma służyć poprawie jego sytuacji oraz osób mu najbliższych, polegającej w szczególności na następujących działaniach:

- 1) poinformowaniu o zaistniałej sytuacji wychowawcy klasy, do której uczęszcza pokrzywdzony uczeń, psychologa, pedagoga specjalnego oraz rodziców/opiekunów prawnych ucznia;
  - 2) powoływaniu każdorazowo zespołu interwencyjnego przez dyrektora szkoły;
  - 3) równoczesnym zapewnieniu pozostałym małoletnim oraz pracownikowi szkoły bezpieczeństwo w obszarze psychicznym i fizycznym.
8. W momencie zdiagnozowania czynników ryzyka pracownicy szkoły podejmują we współpracy z rodzicami/opiekunami ucznia czynności zgodne z przyjętymi procedurami, przekazując niezbędną wiedzę na temat bieżącej oferty wsparcia.
9. Pracownicy szkoły podejmują działania mające na celu zmotywowanie rodziców do szukania dla siebie pomocy oraz wsparcia.
10. Pracownicy szkoły w sposób bieżący monitorują sytuację i stan małoletniego.
11. Pracownicy szkoły posiadają wystarczającą wiedzę, stosują oraz egzekwują zasady bezpiecznych relacji małoletni - małoletni, pracownik - małoletni, które zostały ustalone w szkole.

Rozdział III. Procedury kontroli pracowników przed dopuszczeniem do pracy z małoletnimi w zakresie spełniania przez nich warunków niekaralności za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności

§ 4

1. Rekrutacja pracowników szkoły odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji pracowników (**załącznik nr 2**).
2. Dyrektor szkoły weryfikuje osobę rekrutującą się do pracy w szkole w Rejestrze Sprawców Przestępstw na tle seksualnym oraz Centralnym Rejestrze Orzeczeń Dyscyplinarnych przed dopuszczeniem jej do pracy z uczniami.
3. Dyrektor szkoły jest zobowiązany domagać się od osoby zatrudnianej zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego.

4. Osoba rekrutująca się posiadająca obywatelstwo inne niż polskie powinna przedłożyć dyrekcji szkoły informację z rejestru karnego państwa swojego obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej związanej z kontaktami z dziećmi bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla w/w celów. Jeżeli nie może dostarczyć powyższej dokumentacji, to składa oświadczenie pod rygorem odpowiedzialności karnej o następującej treści: „Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
5. Wszyscy pracownicy, praktykanci, stażyści mają obowiązek stosować Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.

Rozdział IV. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a pracownikami szkoły

§ 5

1. Zasady bezpiecznych relacji z małoletnim określają, jakie zachowania i praktyki są niedozwolone w pracy z dziećmi i są dostosowane do realiów funkcjonowania szkoły.
2. Bezpośredni kontakt z małoletnim oparty jest na poszanowaniu jego intymności i godności. Pracownik szkoły uważnie obserwuje jego zachowanie i zauważa potrzeby; stosuje wobec małoletniego kulturę słowa; dostosowuje język komunikacji do jego wieku i możliwości psychospołecznych; z uwagą słucha komunikatów małoletniego i zapewnia mu swobodę wypowiedzi; przy ocenie sytuacji/zdarzenia z udziałem małoletniego nie formułuje własnych opinii, nie opiera się na osobistych odczuciach lub wrażeniach, a tylko i wyłącznie na faktach.
3. Istnieją sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu. Nauczyciele stosują w takich przypadkach zasady bezpiecznych relacji z małoletnim w oparciu o wiedzę psychologiczno-pedagogiczną i indywidualne potrzeby dziecka. Przykładowe formy takiego kontaktu, to:
  - 1) kontakty podczas zajęć sportowo-rekreacyjnych wynikające ze specyfiki zajęć,
  - 2) stanowcze interwencje wychowawcze prowadzone w bezpośrednim kontakcie fizycznym, które są dopuszczalne w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia

- uczniów w tym konfliktów pomiędzy uczniami (rozdzielenie zwaśnionych, przytrzymanie, obezwładnienie),
- 3) działania z zakresu pomocy przedmedycznej (działania ratunkowe związane z udzieleniem pierwszej pomocy),
  - 4) uspokojenie w sytuacji zagrożenia lub paniki spowodowanej czynnikami zewnętrznymi (pożar, intensywne zjawiska atmosferyczne, niebezpieczne zachowania osób trzecich itp.);
  - 5) pomoc przy wykonywaniu prac manualnych (np. poprawne trzymanie długopisu, przyborów geometrycznych, nożyczek)
  - 6) przytulenie z inicjatywy dziecka wynikające z jego indywidualnej potrzeby emocjonalnej,
  - 7) jeśli zachodzi taka potrzeba pomoc małoletnim w tzw. czynnościach samoobsługowych uzależniona od uzgodnień z rodzicami oraz potrzeb małoletniego, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb małoletnich niepełnosprawnych oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
  - 8) w przypadku uczniów z niepełnosprawnościami lub z chwilowymi ograniczeniami ruchowymi pomoc w poruszaniu się po szkole, gdy dziecko o to poprosi oraz pomoc w czynnościach higienicznych, jeśli rodzic wyrazi na to zgodę.
4. W sytuacji spożywania posiłków pracownicy nie zmuszają dzieci do jedzenia; zachęcają uczniów do samodzielnego spożywania posiłku, swoją pomoc oferują dzieciom, które o to poproszą.
  5. Niedopuszczalne są intencjonalne zachowania wzbudzające poczucie zagrożenia lub noszące znamiona:
    - 1) przemocy fizycznej (np. popychanie, uderzanie, wykręcanie rąk, duszenie, kopanie, szarpanie),
    - 2) erotyzowanie relacji (flirt słowny, dwuznaczny żart, zły dotyk, wyzywające spojrzenie),
    - 3) seksualizacja relacji (obcowanie płciowe i inne czynności seksualne).
  6. Komunikacja werbalna z małoletnim powinna być pozbawiona akcentów wrogich, wulgarnych, agresywnych. Komunikacja nie powinna:
    - 1) wzbudzać w małoletnim poczucia zagrożenia (groźby, wyzwiska),
    - 2) obniżać i niszczyć poczucia wartości (np. wyzwiska, reakcja nieadekwatna do sytuacji, wzbudzanie poczucia winy, negowanie uczuć),

- 3) upokarzać (publiczne wyszydzanie, naigrywanie się, ośmieszanie),
  - 4) naruszać granic (niezachowywanie odpowiedniego dystansu, obcesowość, podteksty o charakterze erotycznym).
7. Pracowników obowiązuje obiektywizm, sprawiedliwość, bezinteresowność i szacunek w traktowaniu oraz ocenie każdego ucznia bez względu na pochodzenie, rasę, wyznanie i narodowość. Równe traktowanie oznacza, że niedozwolone jest:
- 1) wyłączenie skupianie uwagi na wybranych uczniach z jednoczesnym ignorowaniem potrzeb innych,
  - 2) nieuzasadnione dawanie przywilejów tylko wybranym,
  - 3) nierówne i niesprawiedliwe przydzielanie zadań i obowiązków (chyba że jest to uzasadnione innymi dokumentami tj. opinia, orzeczenie),
  - 4) zwalnianie z wykonywania obowiązków w nieuzasadnionych sytuacjach,
  - 5) godzenie się lub brak reakcji na nieformalną hierarchię grupową,
  - 6) godzenie się na dominację negatywnych jednostek w grupie przez, ustalanie przez nie i wdrażanie nieformalnych zasad,
  - 7) przyzwolenie na wykorzystywanie młodszych i słabszych wychowanków przez silniejszych.
8. Dyscyplinowanie małoletniego jest definiowane jako narzędzie „informacji zwrotnej” komunikujące uczniom, że ich postawa w danej sytuacji nie jest właściwa, sprzeczna z zasadami i/lub nieefektywna. „Informacje zwrotne” wspierają kształtowaniem trwałego systemu wartości, adekwatnego poziomu samooceny oraz umiejętności podejmowania trafnych decyzji jak również pomagają w jasnym stawianiu granic.
9. Niedopuszczalne są wszelkie formy dyscyplinowania mające na celu upokorzenie, poniżenie oparte na wykorzystywaniu przewagi:
- 1) fizycznej (agresja, stosowanie kar fizycznych, środków przymusu bezpośredniego, krępowanie, izolowanie, uniemożliwianie realizacji podstawowych potrzeb fizjologicznych; pozbawianie snu, pokarmu, ekspozycja na zimno, ciepło itp.; prace fizyczne nieadekwatne do możliwości, dopuszczanie się zachowania o charakterze seksualnym),
  - 2) psychicznej (groźby, naruszanie poczucia własnej wartości, lekceważenie potrzeb psychicznych np. bezpieczeństwa, przynależności, miłości, symulacje wzbudzające strach i obawy o życie własne i rodziny).

§ 6

1. Pracownicy szkoły zobowiązani są do zachowania poufności informacji uzyskanych w związku z wykonywaną pracą lub pełnioną funkcją dotyczących zdrowia, potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych i innych informacji wrażliwych z punktu widzenia małoletnich i/lub ich rodziców/opiekunów prawnych.
2. W przypadku powzięcia informacji o skrzywdzeniu psychicznym i/lub fizycznym małoletniego, pracownik zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności i wyczucia w kontaktach z nim oraz wykazania dla niego odpowiedniego poziomu zrozumienia i empatii.
3. Pełna ochrona prawna przed każdą formą przemocy i wykorzystania przysługuje wszystkim osobom, które są związane ze szkołą, ze szczególnym uwzględnieniem małoletnich.
4. W związku z przyjętą procedurą pracownik szkoły zobowiązany jest zgłaszać wszelkie zachowania zagrażające małoletnim do dyrektora szkoły lub podczas jego nieobecności do wicedyrektora.
5. Rodzice i opiekunowie prawni uczniów mają prawo do wszelkich informacji na temat funkcjonowania ucznia na terenie szkoły, w trakcie wycieczek i innych wydarzeń organizowanych przez szkołę. Informacje na temat dziecka udzielane są przez pracownika pedagogicznego jedynie jego rodzicom lub opiekunom prawnym.

§ 7

1. Indywidualne spotkania z uczniem lub rodzicem mogą odbywać się tylko i wyłącznie na terenie szkoły.
2. Kontakty pracownika, w szczególności nauczyciela, z dzieckiem - zarówno bezpośrednio, jak i te w formie komunikacji internetowej, powinny być:
  - 1) ściśle powiązane z wykonywaniem obowiązków służbowych, opiekuńczo-wychowawczych (np. towarzyszenie w realizowanych poza szkołą ważnych dla małoletniego wydarzeniach wymagających wsparcia osoby dorosłej, zorganizowane przez szkołę wyjazdowe formy itd.),
  - 2) dokumentowane (zapisy w dokumentacji pracy wychowawczej, korespondencja mailowa, wiadomości wysyłane za pośrednictwem dziennika

elektronicznego, wpisy w dzienniku elektronicznym w zakładce „Notatki o uczniu”, notatki służbowe oraz korespondencja odbywająca się za pośrednictwem aplikacji LiveKid).

3. Niedopuszczalne jest utrzymywanie takich kontaktów celem zaspokojenia przez dorosłego własnych potrzeb społecznych lub emocjonalnych, namawiania do zachowań niezgodnych z prawem, dających poczucie bycia faworyzowanym, wyróżnianym.
4. Dozwolone narzędzia stosowane w komunikacji na odległość pomiędzy pracownikiem szkoły, a rodzicem:
  - 1) służbowy telefon;
  - 2) służbowy e-mail;
  - 3) służbowy komunikator – aplikacja LiveKid;
  - 4) dziennik elektroniczny.
5. Dozwolone narzędzia stosowane w komunikacji na odległość pomiędzy pracownikiem szkoły, a uczniem:
  - 1) służbowy komunikator – aplikacja LiveKid;
  - 2) dziennik elektroniczny.
6. Zabronione jest prowadzenie przez pracowników szkoły korespondencji z prywatnych adresów e-mail z małoletnimi oraz komunikacji z małoletnimi za pomocą profili w mediach społecznościowych. Niedopuszczalne jest prowadzenie korespondencji za pomocą komunikatorów internetowych, które nie są zarządzane przez szkołę.

Rozdział V. Rozpoznawanie objawów krzywdzenia dzieci oraz sposoby reagowania

§ 8

1. Pracownicy szkoły w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i objawy krzywdzenia małoletnich tj.:
  - 1) uczeń jest często brudny, uczeń kradnie jedzenie, pieniądze itp.;
  - 2) uczeń nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej, okularów itp.;
  - 3) uczeń nie ma przyborów szkolnych, odzieży i butów dostosowanych do warunków atmosferycznych;
  - 4) uczeń ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, ugryzienia, rany), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić. Obrażenia są w różnej fazie gojenia;

- podawane przez ucznia wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp., uczeń często je zmienia;
- 5) pojawia się niechęć do lekcji wychowania fizycznego - uczeń nadmiernie zakrywa ciało, niestosownie do sytuacji i pogody;
  - 6) uczeń boi się rodzica lub opiekuna, wykazuje strach przed powrotem do domu;
  - 7) uczeń cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.;
  - 8) uczeń jest bierny, wycofany, uległy, przestraszony, apatyczny itp. lub zachowuje się agresywnie, buntuje się, samookalecza się itp.;
  - 9) uczeń chronicznie jest nieobecny w szkole; uczeń osiąga słabsze wyniki w nauce w stosunku do swoich możliwości; uczeń ucieka w świat wirtualny (gry komputerowe, Internet);
  - 10) uczeń używa środków psychoaktywnych;
  - 11) w pracach artystycznych, rozmowach, zachowaniu ucznia zaczynają dominować elementy/motywy seksualne;
  - 12) uczeń jest rozbudzony seksualnie nieadekwatnie do sytuacji i wieku;
  - 13) uczeń ucieka z domu;
  - 14) nastąpiła nagle i wyraźna zmiana zachowania ucznia.
2. Każdy pracownik szkoły, który zauważy lub podejrzewa, że uczeń jest krzywdzony jest zobowiązany zareagować, a w sytuacji koniecznej udzielić pierwszej pomocy.
  3. Wszyscy pracownicy szkoły i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu ucznia lub inne informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym osobom i instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
  4. Pracownicy zobowiązani są do troski o bezpieczeństwo małoletnich zgodnie ze swoimi kompetencjami, obowiązującym prawem oraz przepisami wewnętrznymi szkoły.
  5. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy szkoły podejmują rozmowę z rodzicami, przekazując informacje na temat dostępnego wsparcia i motywują ich do szukania dla siebie pomocy.
  6. Pracownicy monitorują sytuację i dobrostan dziecka.

Rozdział VI. Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacjach podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

§ 9

1. Procedura podejmowanej interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez pracowników szkoły

- 1) W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu małoletniego lub uzasadnionego podejrzenia krzywdzenia, pracownik szkoły, który powziął informację o krzywdzeniu małoletniego sporządza notatkę służbową opisującą okoliczności zdarzenia i przekazuje ją dyrektorowi szkoły, a w razie jego nieobecności, wicedyrektorowi;
- 2) dyrektor szkoły weryfikuje otrzymane informacje, a w razie braku potwierdzenia przekazuje informację zwrotną rodzicom lub prawnym opiekunom dziecka.
- 3) W sytuacji potwierdzenia uzyskanych informacji podejmuje odpowiednie działania zgodne z poniższymi wariantami (począwszy od lit. b):
  - I. Gdy małoletni doświadcza przemocy psychicznej w formie m.in. krzyku, ośmieszających lub nieodpowiednich komentarzy, upokarzania, dyskryminacji, poniżania itp. przejawów przemocy należy:
    - a. odseparować osobę podejrzaną o krzywdzenie od małoletniego i zadbać o jego bezpieczeństwo,
    - b. udzielić pokrzywdzonemu małoletniemu pomocy psychologicznej,
    - c. jeżeli świadkami zdarzenia byli inni małoletni, to im także należy udzielić doraźnego wsparcia psychologicznego,
    - d. przeprowadzić rozmowę dyscyplinującą z osobą podejrzaną o krzywdzenie małoletniego mającą na celu ustalenie przyczyn zaistniałej sytuacji i zobowiązać do zaprzestania tego działania,
    - e. sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie,

- f. w przypadku braku poprawy - podjąć czynności o charakterze dyscyplinarnym i/lub zakończyć współpracę z osobą krzywdzącą małoletniego,
  - g. w razie potrzeby dyrektor szkoły może powołać zespół interwencyjny.
- II. Gdy małoletni doświadcza przemocy fizycznej, w tym m. in. ciągnięcia za uszy, ciągnięcia za włosy, popychania, szturchania, klapsów itp. przejawów przemocy należy:
- a. niezwłocznie odseparować osobę podejrzaną o krzywdzenie małoletniego od małoletniego i zadbać o jego bezpieczeństwo,
  - b. udzielić pokrzywdzonemu małoletniemu pomocy psychologicznej lub/oraz zorganizować udzielenie mu pomocy medycznej,
  - c. jeżeli świadkami zdarzenia byli inni małoletni, to im także należy udzielić doraźnego wsparcia psychologicznego,
  - d. sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie,
  - e. podjąć czynności o charakterze dyscyplinarnym i/lub zakończyć współpracę z osobą krzywdzącą małoletniego,
  - f. w razie potrzeby dyrektor szkoły może powołać zespół interwencyjny.
- III. Gdy małoletni doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu i/lub zagrożeniem jego życia należy:
- a. niezwłocznie odseparować osobę podejrzaną od małoletniego i zadbać o jego bezpieczeństwo,
  - b. udzielić pokrzywdzonemu małoletniemu pomocy psychologicznej lub/oraz zorganizować udzielenie mu pomocy medycznej,
  - c. jeżeli świadkami zdarzenia byli inni małoletni, to im także należy udzielić doraźnego wsparcia psychologicznego,
  - d. sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie,
  - e. niezwłocznie powiadomić organy ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,

- f. podjąć czynności o charakterze dyscyplinarnym i zakończyć współpracę z osobą krzywdzącą małoletniego,
- g. w razie potrzeby dyrektor szkoły może powołać zespół interwencyjny.

IV. Gdy małoletni zostanie wykorzystany seksualnie należy:

- a. niezwłocznie odseparować osobę podejrzewaną od małoletniego i zadbać o jego bezpieczeństwo,
- b. udzielić pokrzywdzonemu małoletniemu pomocy psychologicznej lub/oraz zorganizować udzielenie mu pomocy medycznej,
- c. jeżeli świadkami zdarzenia byli inni małoletni, to im także należy udzielić doraźnego wsparcia psychologicznego,
- d. sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie,
- e. niezwłocznie powiadomić organy ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- f. podjąć czynności o charakterze dyscyplinarnym i zakończyć współpracę z osobą krzywdzącą małoletniego,
- g. dyrektor szkoły powołuje zespół interwencyjny.

2. Procedura podejmowanej interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez osobę nieletnią (nie ukończyła 17 roku życia):

- 1) W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu małoletniego lub uzasadnionego podejrzenia, pracownik szkoły sporządza notatkę służbową opisującą okoliczności zdarzenia i przekazuje ją dyrektorowi szkoły, a w razie jego nieobecności do wicedyrektora;
- 2) dyrektor szkoły weryfikuje uzyskane informacje i podejmuje stosowne działania zgodne z poniższymi wariantami:
  1. Gdy małoletni doznaje przemocy psychicznej od osoby nieletniej w formie m.in. krzyku, ośmieszających lub nieodpowiednich komentarzy, upokarzania, dyskryminacji, poniżania i innych przejawów tej przemocy:

- a. należy niezwłocznie podjąć działania mające na celu powstrzymanie i wyeliminowanie tego zjawiska.
- b. należy powiadomić wychowawcę klasy i/lub dyrektora, psychologa, oraz sporządzić notatkę służbową, opisującą szczegółowo okoliczności zdarzenia.
- c. wychowawca lub psycholog przeprowadza z uczniem rozmowę mającą na celu wyjaśnienie okoliczności zdarzenia. Rozmowy z ofiarą i agresorem należy przeprowadzić osobno. Podczas rozmowy ustala się przyczyny konfliktu między uczniami, ustala się sposób jego rozwiązania. Wychowawca monitoruje relacje pomiędzy małoletnimi będącymi stronami konfliktu,
- d. o zaistniałym zdarzeniu należy poinformować rodziców/opiekunów prawnych uczestników zdarzenia. Informacja o przeprowadzonej rozmowie jest odnotowana w dzienniku elektronicznym w zakładce „Kontakt z rodzicami”,
- e. psycholog szkolny powinien udzielić pomocy specjalistycznej ofierze przemocy, wskazać, jak należy radzić sobie w podobnych sytuacjach,
- f. psycholog szkolny powinien udzielić pomocy specjalistycznej sprawcy przemocy, wskazać, jak należy radzić sobie w sytuacjach konfliktowych oraz jak panować nad emocjami,
- g. psycholog przeprowadza rozmowę ze świadkami zdarzenia, przypominając normy postępowania i sposoby reagowania oraz umożliwia odreagowanie nagromadzonych emocji oraz przypomina o strategiach obniżających napięcie emocjonalne,
- h. w poważnych przypadkach, np. uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa ściganego na wniosek poszkodowanego, powiadamiana jest policja,
- i. wobec ucznia przejawiającego zachowania agresywne stosuje się konsekwencje przewidziane w statucie lub regulaminie szkoły,
- j. w razie potrzeby dyrektor szkoły może powołać zespół interwencyjny, który opracowuje zindywidualizowany plan naprawczy dla pokrzywdzonego małoletniego oraz nieletniego sprawcy,

- k. w przypadku powtarzającej się i nasilającej przemocy - dyrektor szkoły może podjąć decyzję o skreśleniu nieletniego sprawcy z listy uczniów, działając zgodnie z procedurą zawartą w Statucie szkoły.
- I. Gdy małoletni doznaje przemocy fizycznej od osoby nieletniej w formie m.in. popychania, szturchania i innych przejawów tej przemocy:
  - a. należy niezwłocznie podjąć działania mające na celu powstrzymanie i wyeliminowanie tego zjawiska. Obowiązkiem każdego pracownika szkoły, który zaobserwował atak agresji fizycznej lub został o nim poinformowany, jest przerwanie tego zachowania. Pracownik szkoły powinien w sposób stanowczy i zdecydowany przekazać uczestnikom zdarzenia, że nie wyraża zgody na takie zachowanie. Należy mówić dobitnie, głośno, stanowczo, używać krótkich komunikatów. W razie potrzeby należy zadbać o rozdzielenie bijących się uczniów i uniemożliwienie im dalszego kontaktu,
  - b. należy powiadomić wychowawcę klasy i/lub dyrektora, psychologa, oraz sporządzić notatkę służbową, opisującą szczegółowo okoliczności zdarzenia,
  - c. wychowawca lub psycholog przeprowadza z uczniem rozmowę mającą na celu wyjaśnienie okoliczności zdarzenia. Rozmowy z ofiarą i agresorem należy przeprowadzić osobno. Podczas rozmowy ustala się przyczyny konfliktu między uczniami, ustala się sposób jego rozwiązania. Wychowawca monitoruje relacje pomiędzy małoletnimi będącymi stronami konfliktu,
  - d. o zaistniałym zdarzeniu należy poinformować rodziców/opiekunów prawnych uczestników zdarzenia. Informacja o przeprowadzonej rozmowie jest odnotowana w dzienniku elektronicznym w zakładce „Kontakt z rodzicami”,
  - e. psycholog szkolny powinien udzielić pomocy specjalistycznej ofierze przemocy, wskazać, jak należy radzić sobie w podobnych sytuacjach,
  - f. psycholog szkolny powinien udzielić pomocy specjalistycznej sprawcy przemocy, wskazać, jak należy radzić sobie w sytuacjach konfliktowych oraz jak panować nad emocjami,

- g. należy przeprowadzić rozmowę ze świadkami zdarzenia, przypomnieć normy postępowania i sposoby reagowania oraz umożliwić odreagowanie nagromadzonych emocji oraz przypomnieć o strategiach obniżających napięcie emocjonalne,
  - h. w poważnych przypadkach, np. uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa ściganego na wniosek poszkodowanego, powiadamiana jest policja,
  - i. wobec ucznia przejawiającego zachowania agresywne stosuje się konsekwencje przewidziane w statucie lub regulaminie szkoły,
  - j. w razie potrzeby dyrektor szkoły może powołać zespół interwencyjny, który opracowuje zindywidualizowany plan naprawczy dla pokrzywdzonego małoletniego oraz nieletniego sprawcy,
  - k. w przypadku powtarzającej się i nasilającej przemocy - dyrektor szkoły może podjąć decyzję o skreśleniu nieletniego sprawcy z listy uczniów, działając zgodnie z procedurą zawartą w Statucie szkoły.
- II. Gdy małoletni doznaje ze strony osoby nieletniej przemocy, która skutkuje uszczerbkiem na zdrowiu i/lub zagrożeniem jego życia:
- a. należy niezwłocznie podjąć działania mające na celu powstrzymanie i wyeliminowanie tego zjawiska. Obowiązkiem każdego pracownika szkoły, który zaobserwował atak agresji fizycznej lub został o nim poinformowany, jest przerwanie tego zachowania. Pracownik szkoły powinien w sposób stanowczy i zdecydowany przekazać uczestnikom zdarzenia, że nie wyraża zgody na takie zachowanie. Należy mówić dobitnie, głośno, stanowczo, używać krótkich komunikatów. W razie potrzeby należy zadbać o rozdzielenie bijących się uczniów i uniemożliwienie im dalszego kontaktu.
  - b. należy zorganizować udzielenie pokrzywdzonemu małoletniemu pomocy medycznej lub/oraz udzielić mu pomocy psychologicznej,
  - c. należy powiadomić wychowawcę klasy i/lub dyrektora, psychologa, oraz sporządzić notatkę służbową, opisującą szczegółowo okoliczności zdarzenia.

- d. wychowawca lub psycholog przeprowadza z uczniem rozmowę mającą na celu wyjaśnienie okoliczności zdarzenia. Rozmowy z ofiarą i agresorem należy przeprowadzić osobno. Podczas rozmowy ustala się przyczyny konfliktu między uczniami, ustala się sposób jego rozwiązania. Wychowawca monitoruje relacje pomiędzy małoletnimi będącymi stronami konfliktu.
  - e. o zaistniałym zdarzeniu należy poinformować rodziców/opiekunów prawnych uczestników zdarzenia. Informacja o przeprowadzonej rozmowie jest odnotowana w dzienniku elektronicznym w zakładce „Kontakt z rodzicami”.
  - f. psycholog szkolny powinien udzielić pomocy specjalistycznej ofierze przemocy, wskazać, jak należy radzić sobie w podobnych sytuacjach.
  - g. psycholog szkolny powinien udzielić pomocy specjalistycznej sprawcy przemocy, wskazać, jak należy radzić sobie w sytuacjach konfliktowych oraz jak panować nad emocjami.
  - h. należy przeprowadzić rozmowę ze świadkami zdarzenia, przypomnieć normy postępowania i sposoby reagowania oraz umożliwić odreagowanie nagromadzonych emocji oraz przypomnieć o strategiach obniżających napięcie emocjonalne.
  - i. jednocześnie dyrektor szkoły powiadamia właściwy miejscowo sąd rodzinny i/lub organy ścigania,
  - j. wobec ucznia przejawiającego zachowania agresywne stosuje się konsekwencje przewidziane w statucie szkoły.
  - k. w razie potrzeby dyrektor szkoły może powołać zespół interwencyjny, który opracowuje zindywidualizowany plan naprawczy dla pokrzywdzonego małoletniego oraz nieletniego sprawcy,
  - l. dyrektor szkoły może podjąć decyzję o skreśleniu nieletniego sprawcy z listy uczniów, działając zgodnie z procedurą zawartą w Statucie szkoły.
- III. Gdy małoletni zostaje wykorzystany seksualnie:

- a. należy niezwłocznie odseparować osobę nieletnią od małoletniego i zadbać o bezpieczeństwo pokrzywdzonego małoletniego,
- b. należy powiadomić wychowawcę klasy i/lub dyrektora, psychologa, oraz sporządzić notatkę służbową, opisującą szczegółowo okoliczności zdarzenia,
- c. wychowawca lub psycholog przeprowadza z uczniem rozmowę mającą na celu wyjaśnienie okoliczności zdarzenia. Rozmowy z ofiarą i agresorem należy przeprowadzić osobno. Podczas rozmowy ustala się przyczyny konfliktu między uczniami, ustala się sposób jego rozwiązania. Wychowawca monitoruje relacje pomiędzy małoletnimi będącymi stronami konfliktu,
- d. o zaistniałym zdarzeniu należy poinformować rodziców/opiekunów prawnych uczestników zdarzenia. Informacja o przeprowadzonej rozmowie jest odnotowana w dzienniku elektronicznym w zakładce „Kontakt z rodzicami”,
- e. psycholog szkolny powinien udzielić pomocy specjalistycznej ofierze przemocy, wskazać, jak należy radzić sobie w podobnych sytuacjach,
- f. psycholog szkolny powinien udzielić pomocy specjalistycznej sprawcy przemocy, wskazać, jak należy radzić sobie w sytuacjach konfliktowych oraz jak panować nad emocjami,
- g. psycholog przeprowadza rozmowę ze świadkami zdarzenia, przypominając normy postępowania i sposoby reagowania oraz umożliwić odreagowanie nagromadzonych emocji oraz przypomnieć o strategiach obniżających napięcie emocjonalne,
- h. wobec ucznia przejawiającego zachowania agresywne stosuje się konsekwencje przewidziane w statucie szkoły.
- i. w razie potrzeby dyrektor szkoły może powołać zespół interwencyjny, który opracowuje zindywidualizowany plan naprawczy dla pokrzywdzonego małoletniego oraz nieletniego sprawcy,
- j. jednocześnie dyrektor szkoły powiadamia właściwy miejscowo sąd rodzinny i/lub organy ścigania,
- k. dyrektor szkoły może podjąć decyzję o skreśleniu nieletniego sprawcy z listy uczniów, działając zgodnie z procedurą zawartą w Statucie szkoły.

3. Procedura podejmowanej interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez rodzica lub opiekuna prawnego:

- I. Gdy małoletni jest zaniedbany i istnieje ryzyko dysfunkcji rodziców/opiekunów prawnych należy:

- a. zadbać o bezpieczeństwo małoletniego,
  - b. przeprowadzić rozmowę z rodzicem/opiekunem prawnym lub rodzicami/opiekunami prawnymi wskazując możliwość uzyskania pomocy psychologicznej oraz materialnej,
  - c. udokumentować przeprowadzoną rozmowę w formie notatki służbowej.
- II. Gdy małoletni doświadcza przemocy psychicznej lub przemocy fizycznej należy:
- a. zadbać o bezpieczeństwo małoletniego, zainicjować działania zmierzające do odseparowania rodzica/opiekuna prawnego stosującego przemoc od małoletniego,
  - b. udzielić pokrzywdzonemu małoletniemu pomocy psychologicznej lub/oraz zorganizować udzielenie mu pomocy medycznej,
  - c. przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi i przekazać im informacje dotyczące konsekwencji prawnych stosowania przemocy wobec małoletniego oraz roli i obowiązków szkoły w zakresie zawiadamiania o podejrzeniu stosowania przemocy sądu rodzinnego i nieletnich oraz organów ścigania (policji, prokuratury),
  - d. sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie,
  - e. w razie potrzeby - dyrektor szkoły może powołać zespół interwencyjny.
- III. Gdy małoletni doświadcza przemocy, która skutkuje uszczerbkiem na zdrowiu, i/lub zagrożeniem życia należy:
- a. zadbać o bezpieczeństwo małoletniego, zainicjować działania zmierzające do odseparowania rodzica/opiekuna prawnego stosującego przemoc od małoletniego,
  - b. zorganizować udzielenie pokrzywdzonemu małoletniemu pomocy medycznej lub/oraz udzielić mu pomocy psychologicznej,
  - c. niezwłocznie powiadomić organy ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,

- d. sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie, które miało miejsce,
- e. w razie potrzeby - dyrektor szkoły może powołać zespół interwencyjny;
- f. w przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa wobec małoletniego - dyrektor szkoły składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do sądu rodzinnego i nieletnich,
- g. jednocześnie - wraz z wyżej wskazanymi czynnościami – dyrektor szkoły wszczyna procedurę „Niebieskie Karty”.

IV. Gdy małoletni doświadcza wykorzystywania seksualnego należy:

- a. zadbać o bezpieczeństwo pokrzywdzonego małoletniego, zainicjować działania zmierzające do odseparowania rodzica/opiekuna prawnego stosującego przemoc od małoletniego,
- b. udzielić pokrzywdzonemu małoletniemu pomocy psychologicznej lub/oraz zorganizować udzielenie mu pomocy medycznej,
- c. niezwłocznie powiadomić organy ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- d. sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie, które miało miejsce,
- e. w razie potrzeby - dyrektor szkoły może powołać zespół interwencyjny;
- f. w przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa wobec małoletniego - dyrektor szkoły składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do sądu rodzinnego i nieletnich,
- g. jednocześnie - wraz z wyżej wskazanymi czynnościami – dyrektor szkoły wszczyna procedurę „Niebieskie Karty”.

§ 10

Zespół interwencyjny

1. W szczególnych przypadkach dyrektor szkoły może powołać zespół interwencyjny.
2. Rolą zespołu interwencyjnego jest:
  - 1) Zebranie gruntownego wywiadu w obszarze sytuacji szkolnej i rodzinnej małoletniego na podstawie przeprowadzonych rozmów z małoletnim, gronem pedagogicznym oraz rodzicami/opiekunami prawnymi.
  - 2) Udokumentowanie zebranych informacji w postaci notatek służbowych i przedłożenie ich do zapoznania dyrektorowi szkoły. W notatce służbowej powinna być dokładnie opisana rozmowa z małoletnim, która będzie uwzględniać najważniejsze informacje, zwłaszcza określenia używane przez małoletniego. Opisane powinny być też uczucia jakie towarzyszą małoletniemu. W sporządzaniu dokumentacji w tym obszarze obowiązuje zasada pełnej rzetelności, ponieważ notatki mogą być dowodem w sądzie rodzinnym i w sprawie karnej.
  - 3) Sporządzenie planu pomocy małoletniemu, który jest adekwatny do zebranych informacji podczas wywiadu.
3. Zespół interwencyjny wdraża plan pomocy małoletniemu, który obejmuje proces zapewnienia bezpieczeństwa małoletniemu oraz opracowany projekt wsparcia uwzględniający specyfikę sytuacji.
4. Skład zespołu interwencyjnego:
  - 1) wicedyrektor,
  - 2) pedagog specjalny,
  - 3) wychowawca klasy,
  - 4) psycholog,
  - 5) inny pracownik szkoły wskazana przez dyrektora.
5. Zespół interwencyjny ustala z rodzicami/opiekunami prawnymi plan pomocy małoletniemu, który określa sposoby powstrzymania przemocy wobec małoletniego, przeprowadzenie konsultacji z odpowiednimi specjalistami oraz wskazuje możliwość korzystania ze wsparcia osób i instytucji wspierających rodzinę w obliczu stosowanej przemocy wobec małoletniego.

§11

Plan pomocy małoletniemu

1. Plan pomocy małoletniemu, który jest ofiarą przemocy ma charakter zindywidualizowany i jest przygotowywany w oparciu o konkretną sytuację. Realizowany jest przez osoby wskazane w planie opracowanym przez zespół interwencyjny.
2. Przykładowe czynności, jakie należy podjąć w tym obszarze to:
  - 1) zapewnienie bezpieczeństwa małoletniemu;
  - 2) w szczególnych przypadkach przeprowadzenie rozmowę interwencyjną z rodzicem/opiekunem prawnym, która polega na bezpośredniej konfrontacji rodzica/opiekuna z dowodami jednoznacznie świadczącymi o krzywdzeniu małoletniego. Rozmowa ta przeprowadzona jest wówczas, gdy wcześniejsze próby współpracy z rodzicem/opiekunem prawnym okazały się nieskuteczne, a zebrane informacje wskazują na zagrożenie bezpieczeństwa małoletniego.
  - 3) rozmowa powinna być podzielona na następujące etapy:
    - a) przedstawienie faktów – informujemy rodzica/opiekuna lub sprawcę krzywdzenia małoletniego o zebranych informacjach w zakresie konkretnego zachowania rodzica/opiekuna i wskazujemy ich negatywny skutek dla małoletniego. Unikamy oskarżeń i obwiniania rodzica/opiekuna;
    - b) przedstawienie rodzicowi/opiekunowi oceny sytuacji z punktu widzenia szkoły. Pracownicy przeprowadzający rozmowę nie stawiają diagnozy, a jedynie nazywają problemy i kierują do właściwego miejsca, w którym rodzic/opiekun otrzyma pomoc;
    - c) powiadomienie o zamiarze poinformowania innych instytucji (prokuratury, sądu, policji, zespołu interdyscyplinarnego, ośrodka pomocy społecznej), należy poinformować o tym rodzica/opiekuna prawnego.
  - 4) poinformowanie rodzica/opiekuna prawnego o możliwości uzyskania pomocy oferowanej przez placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego;

- 5) powiadomienie sądu rodzinnego o sytuacji małoletniego;
- 6) objęcie rodziców/opiekunów prawnych pomocą psychologiczno-pedagogiczną w formie porad, konsultacji, warsztatów i szkoleń;
- 7) wnioskowanie o skierowanie małoletniego do specjalistycznej placówki pomocy małoletnim, jeżeli istnieje taka potrzeba
- 8) wskazanie rodzicom/opiekunom prawnym możliwości uzyskania pomocy psychologicznej we właściwej poradni.
- 9) objęcie rodziców/opiekunów prawnych pomocą psychologiczno-pedagogiczną w formie porad, konsultacji, warsztatów i szkoleń;
- 10) wnioskowanie o skierowanie małoletniego do specjalistycznej placówki pomocy małoletnim, jeżeli istnieje taka potrzeba.

**Rozdział VII. Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o
podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadamianie sądu
rodzinnego i nieletnich**

§12

1. W przypadku powzięcia informacji o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego dyrektor szkoły składa zawiadomienie do organów ścigania. Zawiadomienie składane jest na podstawie uzyskanych informacji oraz materiałów zebranych przez zespół interwencyjny powołany w szkole.
2. W sytuacji, gdy dyrektor szkoły ma podejrzenie co do niewłaściwego sposobu wykonywania przez rodziców władzy rodzicielskiej (obejmującej w szczególności obowiązek i prawo rodziców do wykonywania pieczy nad małoletnim i jego majątkiem oraz do wychowania małoletniego z poszanowaniem jego godności i praw oraz wykonywania jej tak, jak tego wymaga dobro małoletniego i interes społeczny), ma obowiązek zawiadomienia sądu o naruszeniu przez rodziców sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej.
3. W przypadku, gdy szkoła w związku z prowadzoną działalnością weszła w posiadanie informacji o popełnieniu przestępstwa w stosunku do małoletniego, jest zobowiązana niezwłocznie zawiadomić o tym prokuraturę lub policję oraz przedsięwziąć niezbędne

czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

Rozdział VIII. Procedury i osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty” oraz obowiązki szkoły w tym obszarze

§13

1. Szkoła ma obowiązek założenia „Niebieskiej Karty” wówczas, gdy poweźmie uzasadnione podejrzenia o stosowaniu wobec małoletniego przemocy w rodzinie. Szkoła ma obowiązek dostrzeżenia i zgłoszenia problemu stosowania przemocy w rodzinie wobec małoletniego. Upoważniony przez dyrektora szkoły nauczyciel znający sytuację domową małoletniego wypełnia „Niebieską Kartę - A” wszczynając tym samym procedurę „Niebieskie Karty”.
2. Pracownik oddelegowany przez dyrektora szkoły bierze czynny udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego, który stworzy zintegrowaną strategię pomocy oraz będzie monitorować sytuację małoletniego i rodziny.
3. Przekazanie wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni od dnia wszczęcia procedury.
4. Kopia wypełnionego formularza pozostaje w szkole.
5. Zgodnie z § 6 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870) jeżeli osobą doznającą przemocy domowej jest małoletni, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu, a w przypadkach, o których mowa w § 5 ust. 3 tj. jeżeli istnieje podejrzenie, że osobami stosującymi przemoc domową wobec małoletniego są rodzice lub opiekunowie prawni lub faktyczni - osobie najbliższej lub pełnoletniej osobie wskazanej przez małoletniego.
6. Obowiązki Szkoły w ramach procedury „Niebieskie Karty”:
  - 1) Udziela kompleksowych informacji o:
    - a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach

- i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- b) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 2) Niezwłocznie organizuje dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
  - 3) Może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
  - 4) Diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w tym w szczególności osoby małoletniej;
  - 5) Udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy małoletnim świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Rozdział IX. Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie pracowników do stosowania standardów, zasady przygotowania pracowników do ich stosowania oraz sposób dokumentowania podejmowanych czynności

§ 14

1. Osoba odpowiedzialna za Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem (koordynator) jest zobligowana do przygotowania pracowników do stosowania Standardów. Od koordynatora nie jest wymagana wiedza specjalistyczna, jednakże wymaga się od niej pełnej znajomości przyjętych w szkole Standardów ochrony małoletnich oraz stosowania ich w praktyce, jak również systematycznego pogłębiania wiedzy z zakresu szeroko pojętej problematyki ochrony małoletnich.

2. W przypadku psychologa oraz pedagoga specjalnego wymagana jest podstawowa wiedza z zakresu emocjonalnych symptomów krzywdzenia.
3. Osoba wskazana w ust. 1. jest zobowiązana do:
  - 1) zapoznania pracowników z przyjętymi Standardami ochrony małoletnich (w wersji pełnej)
  - 2) nadzoru nad zapoznaniem z nimi małoletnich (w wersji skróconej) np. na przeznaczonych do tego zajęciach (odnotowane w dzienniku elektronicznym),
  - 3) udostępnienia w miejscach wskazanych w niniejszym dokumencie, treści standardów dla rodziców/opiekunów prawnych oraz małoletnich w celu umożliwienia zaznajomienia się z nimi i ich stosowania.
4. Pracownik jest zobowiązany zapoznać się ze standardami ochrony małoletnich i potwierdzić ten fakt własnoręcznym podpisem w Wykazie osób zapoznanych ze standardami ochrony małoletnich stanowiącym **załącznik nr 3** do niniejszego dokumentu.

Rozdział X. Zasady i sposób udostępniania Standardów rodzicom oraz małoletnim do zaznajomienia się i ich stosowania

§ 15

1. Szkoła udostępnia wdrożone Standardy ochrony małoletnich na swojej stronie internetowej, za pośrednictwem dziennika elektronicznego, w sekretariacie szkoły oraz wywiesza na tablicy informacyjnej na terenie szkoły w wersji skróconej przeznaczonej dla małoletnich.
2. Wychowawcy są zobowiązani do zapoznania uczniów ze skróconą wersją Standardów, która stanowi **załącznik nr 1** do niniejszego dokumentu.

Rozdział XI. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielaniu mu wsparcia

§ 16

1. Wykaz osób odpowiedzialnych za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu:
  - 1) wychowawca klasy/oddziału,
  - 2) pedagog specjalny,
  - 3) psycholog,
  - 4) nauczyciele,
  - 5) wicedyrektor,
  - 6) dyrektor.
2. Poza osobami wskazanymi w ust. 1 osobą przyjmującą zgłoszenie może być każdy pracownik szkoły, do której małoletni zwróci się o pomoc.
3. Osoba, o której mowa w ust. 1. i 5. wypełnia Kartę zgłoszenia zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu małoletnich stanowiącą **załącznik nr 4** do niniejszego dokumentu oraz niezwłocznie przekazuje ją dyrektorowi szkoły.

Rozdział XII. Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego

§ 17

1. Zdarzenia dotyczące ujawnionych bądź zgłoszonych incydentów lub zdarzeń, które zagrażają dobru małoletniego dokumentowane są pisemnie w postaci papierowej lub elektronicznej. Pisma utrwalone w postaci papierowej autor opatruje własnoręcznym podpisem. W ramach prowadzonych czynności sporządza się:
  - 1) notatki służbowe,
  - 2) Kartę zgłoszenia zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu małoletnich.
2. Dokumentacja z zakresu ujawnionych i zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego przechowywana jest przez dyrektora szkoły.

Rozdział XIII. Zachowania niedozwolone w relacjach między małoletnimi

§ 18

1. Zachowania niedozwolone w relacjach pomiędzy małoletnimi obejmują zjawiska, mające na celu spowodowanie bólu i cierpienia zarówno fizycznego, jak i psychicznego u drugiej osoby, m.in.:
  - 1) agresję fizyczną, w tym:
    - a) bójki pomiędzy małoletnimi,
    - b) uderzanie,
    - c) kopanie,
    - d) policzkowanie,
    - e) opluwanie,
    - f) wszelkie inne działania powodujące fizyczny ból.
  - 2) agresję słowną, w tym:
    - a) używanie wulgarnych słów, gestów i żartów,
    - b) czynienie obraźliwych uwag,
    - c) nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej,
    - d) wykorzystywanie wobec drugiego małoletniego przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
  - 3) cyberprzemoc, w tym:
    - a) publikowanie poniżających filmów lub zdjęć w sieci,
    - b) publikowanie ośmieszających, wulgarnych komentarzy i postów,
    - c) podszywanie się pod inne osoby,
    - d) włamanie na czyjeś konto społecznościowe,
    - e) prześladowanie, zastraszanie, nękanie za pomocą Internetu, telefonu, wiadomości SMS itp.

Rozdział XIV. Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania małoletniego

§ 19

1. Pracownik szkoły będący bezpośrednim świadkiem agresywnego zachowania małoletniego w stosunku do innego małoletniego stosuje procedury opisane w rozdziale VI.

2. Pracownik szkoły będący bezpośrednim świadkiem zachowań agresywnych skierowanych w stosunku do dorosłego lub aktów wandalizmu stosuje następujące procedury:
  - 1) bezzwłocznie podejmuje reakcję słowną na zaistniałą sytuację;
  - 2) izoluje od obiektu agresji z zachowaniem bezpieczeństwa własnej osoby;
  - 3) w uzasadnionych przypadkach wzywa pomoc (Dyrektora, Wicedyrektora, psychologa, pedagoga specjalnego lub innego nauczyciela);
  - 4) w razie konieczności udziela niezbędnej pomocy małoletniemu agresorowi;
  - 5) zapewnia bezpieczeństwo pozostałym małoletnim;
  - 6) w toku dalszych czynności ustala przyczyny agresji oraz przeprowadza rozmowę z małoletnim agresorem i poszkodowanym, udzielając im niezbędnego wsparcia;
  - 7) informuje wychowawców małoletnich o zdarzeniu.
3. Wychowawca wzywa i informuje rodziców/opiekunów prawnych agresywnego małoletniego o zdarzeniu, zaleca przeprowadzenie przez rodziców/opiekunów prawnych rozmowy z małoletnim obejmującej obszar agresywnego zachowania w szkole.
4. Na wypadek zasadności zdyscyplinowania bardzo agresywnego małoletniego, lub przejawiającego często zachowania agresywne, dyrektor szkoły podejmuje decyzję o wezwaniu policji w celu podjęcia interwencji, która zapewni bezpieczeństwo małoletnim i pracownikom szkoły.
5. W przypadku braku poprawy w zachowaniu małoletniego, wychowawca kieruje pisemną prośbę o zgłoszenie się rodzica/opiekuna prawnego do szkoły. Czynność ta może być wykonana za pomocą dziennika elektronicznego.
6. W trakcie spotkania wychowawca przeprowadza rozmowę z rodzicem/opiekunem prawnym w celu otrzymania dodatkowych informacji na temat małoletniego. W szczególności poruszane są obszary dotyczące rozwoju emocjonalnego, społecznego, intelektualnego oraz kulturalnego małoletniego.
7. Na wniosek wychowawcy rozmowę z rodzicem/opiekunem prawnym przeprowadza psycholog lub pedagog specjalny, który poddaje analizie stan psychofizyczny

małoletniego, definiuje przyczyny występujących zaburzeń oraz zaleca wdrożenie przez rodziców/opiekunów prawnych stosownych metod wychowawczych.

8. W przypadku braku zmiany zachowania małoletniego psycholog lub pedagog specjalny w obecności rodziców prawnych przeprowadzona z nim rozmowę.
9. W przypadku, gdy małoletni w dalszym ciągu stanowi realne zagrożenie dla innych lub dla siebie zespół interwencyjny może złożyć wniosek do dyrektora szkoły o skierowanie wniosku do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich o zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji małoletniego.

Rozdział XV. Zasady ochrony danych osobowych oraz wizerunku dzieci w szkole

§ 20

1. W Niepublicznej Szkole Podstawowej im. Stanisława Lema w Bibicach dane osobowe małoletnich są chronione na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016, s. 1, sprost.: Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, s. 2), Ustawy 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1781 ze zm.) oraz innych przepisów szczególnych dotyczących przetwarzania danych osobowych.
2. Pracownik szkoły przetwarza dane osobowe małoletnich na podstawie ww. przepisów prawa oraz zgodnie z zasadami opisanymi w Polityce ochrony danych osobowych.

§ 21

3. Szkoła, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.
4. Rozpowszechnianie wizerunku małoletniego wymaga zgody rodziców lub opiekunów prawnych - zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2509).

5. Zgoda na rozpowszechnianie wizerunku małoletniego, o której mowa w ust. 2 nie jest wymagana w sytuacji, w której wystąpią okoliczności, o których mowa w art. 81 ust. 2 pkt 2 Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, tj. „Zezwolenia nie wymaga rozpowszechnianie wizerunku osoby stanowiącej jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza”.
6. Rodzice i opiekunowie prawni wyrażają zgodę na wykorzystanie przez szkołę wizerunku i danych osobowych dziecka na stronie internetowej szkoły, w mediach społecznościowych szkoły, gablotach i w gazetce w celu promowania działalności szkoły oraz osiągnięć i umiejętności dziecka.
7. Decyzja rodziców lub opiekunów prawnych, którzy nie wyrazili zgody na utrwalenie wizerunku ucznia jest respektowana.
8. Na początku wydarzeń i uroczystości, w których rodzice/ opiekunowie prawni lub widzowie rejestrują wizerunki dzieci do prywatnego użytku, należy poinformować, że:
  - 1) wykorzystanie, przetwarzanie i publikowanie zdjęć/nagrań zawierających wizerunki dzieci i osób dorosłych wymaga udzielenia zgody przez te osoby, w przypadku dzieci – przez ich rodziców/opiekunów prawnych,
  - 2) zdjęcia lub nagrania zawierające wizerunki dzieci nie mogą być udostępniane w mediach społecznościowych ani na serwisach otwartych, chyba że rodzice lub opiekunowie prawni tych dzieci wyrażą na to zgodę,
  - 3) zdjęcia lub nagrania zawierające wizerunki dzieci mogą być udostępniane lub przesyłane za pomocą aplikacji LiveKid w konwersacji grupowej danej klasy.
9. Pracownikom szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie szkoły bez pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka. W celu uzyskania zgody, o której mowa powyżej, pracownik szkoły może skontaktować się z opiekunem dziecka i ustalić procedurę uzyskania zgody. Zabronione jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna dziecka – bez wiedzy i zgody tego opiekuna.

10. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodzica lub opiekuna prawnego na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.

Rozdział XVI. Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu oraz urządzeń elektronicznych

§ 22

1. Szkoła, zapewniając dzieciom dostęp do Internetu na urządzenia szkolnych (tablice interaktywne, komputery w pracowni i salach, tablety), jest zobowiązana podejmować działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju.
2. W szkole wdrożony został system OSE (Ogólnopolska Sieć Edukacyjna), który automatycznie monitoruje, wykrywa i blokuje zagrożenia związane z potencjalnym dostępem do treści nielegalnych i szkodliwych dla jej użytkowników.
3. Zgodnie ze Statutem szkoły na terenie Szkoły obowiązuje zakaz używania przez uczniów telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych służących do odtwarzania i rejestrowania dźwięku i obrazu oraz posiadających dostęp do Internetu takich jak m.in.: smartfony, tablety, laptopy, przenośne konsole, aparaty fotograficzne, dyktafony, smartwatche, itp. do zakończenia zajęć lekcyjnych lub do godziny 15.00 jeżeli zajęcia zakończą się wcześniej.
4. Na terenie szkoły dostęp dziecka do Internetu możliwy jest pod nadzorem nauczyciela na zajęciach komputerowych lub innych zajęciach przedmiotowych. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem nauczyciela, ma on obowiązek informowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Pracownicy szkoły czuwają także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez dzieci podczas lekcji.
5. W miarę potrzeb osoba prowadząca zajęcia z informatyki lub wychowawca klasy przeprowadza z dziećmi cykliczne szkolenia dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu.
6. Koordynator cyberbezpieczeństwa jest odpowiedzialny za sieć internetową szkoły, by była zabezpieczona przed niebezpiecznymi treściami. W tym celu nowoczesne

oprogramowanie, które jest aktualizowane przez wyznaczonego pracownika cyklicznie lub w miarę potrzeb.

7. Koordynator cyberbezpieczeństwa lub wyznaczony pracownik szkoły regularnie sprawdza, czy na komputerach ze swobodnym dostępem, podłączonych do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia.
8. Informację o małoletnim korzystającym z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści wyznaczony pracownik szkoły przekazuje dyrekcji szkoły, która organizuje dla małoletniego rozmowę z psychologiem lub wychowawcą na temat bezpieczeństwa w Internecie.
9. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy psycholog lub wychowawca uzyska informację, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania opisane w rozdziale dotyczącym procedur interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka.

Rozdział XVII. Monitoring stosowania standardów

§ 23

1. Osobą odpowiedzialną za monitorowanie realizacji standardów ochrony małoletnich jest pracownik pedagogiczny wyznaczony przez dyrektora szkoły. Sporządza on na koniec roku szkolnego ewidencję zdarzeń zagrażających dobru małoletniego (**załącznik nr 5**) i przedstawia ją dyrektorowi szkoły.
2. Koordynator realizacji Standardów ochrony małoletnich odbiera zgłoszenia dotyczące problemów związanych z zagrożeniem bezpieczeństwa dzieci; reaguje na te zgłoszenia, konsultuje w miarę potrzeb z innymi podmiotami; w uzasadnionych przypadkach w porozumieniu z dyrektorem szkoły może zgłaszać sprawy odpowiednim służbom (MOPS, GOPS, policja, sąd rodzinny, przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego, prokuratura).
3. Koordynator na bieżąco zbiera opinie rodziców, prawnych opiekunów i dzieci o rezultatach realizacji polityki (skargi, wnioski, uwagi, informacje pozyskane w trakcie rozmów z dziećmi, rodzicami i opiekunami). Korzysta w analizie i ocenie z informacji

wychowawców, nauczycieli, informacji pozyskanych ze środowiska lokalnego i instytucji współpracujących ze szkołą.

4. Pracownicy szkoły, rodzice, uczniowie mogą proponować zmiany w Standardach ochrony małoletnich oraz wskazywać na naruszenia w szkole ustalonych zapisów.
5. Koordynator okresowo przeprowadza diagnozę dotyczącą problematyki przemocy i zagrożeń, a co najmniej raz na dwa lata psycholog przeprowadza wśród nauczycieli ankietę monitorującą poziom realizacji Standardów w szkole (**załącznik nr 6**). Następnie dokonuje ich opracowania i sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje dyrektorowi szkoły.

Rozdział XVIII. Edukacja dzieci i rodziców w zakresie praw dziecka oraz ochrony przed zagrożeniem przemocą i wykorzystywaniem

§ 24

1. W każdej klasie odbywają się zajęcia prowadzone przez wychowawców klas, pedagoga lub psychologa oraz zaproszonych specjalistów na temat:
  - 1) praw dziecka;
  - 2) ochrony przed przemocą;
  - 3) przemocy rówieśniczej;
  - 4) zagrożeń bezpieczeństwa dzieci w Internecie.
2. W każdej klasie dzieci są informowane przez wychowawcę /psychologa/ pedagoga specjalnego, do kogo mają się zgłosić po pomoc i radę w przypadku krzywdzenia, wykorzystywania lub dyskryminowania.
3. Rokrocznie rodzice i opiekunowie prawni zapoznawani są ze Standardami ochrony małoletnich przed krzywdzeniem. Rodzice otrzymują za pośrednictwem dziennika elektronicznego lub w wiadomości e-mail obowiązujące w danym roku szkolnym Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.

Rozdział XIX. Przepisy końcowe

§ 25

1. Standardy są wprowadzane zarządzeniem dyrektora.
2. Standardy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
3. Standardy są ogłoszone poprzez publikację na stronie internetowej.
4. Zmiany w Standardach są wprowadzane zarządzeniem dyrektora po zasięgnięciu opinii Rady Pedagogicznej.
5. Zmieniony dokument jest ogłoszony pracownikom szkoły, uczniom, rodzicom/opiekunom prawnym poprzez publikację zmodyfikowanego dokumentu na stronie internetowej szkoły oraz przesłanie go za pośrednictwem dziennika elektronicznego lub w wiadomości e-mail.
6. Wykaz załączników:

Załącznik nr 1 – Standardy ochrony małoletnich – wersja skrócona.

Załącznik nr 2 – Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników.

Załącznik nr 3 – Wykaz osób zapoznanych ze standardami ochrony małoletnich.

Załącznik nr 4 - Karta zgłoszenia zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu małoletnich.

Załącznik nr 5 - Ewidencja zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

Załącznik nr 6 - Ankieta nauczycieli monitorująca poziom realizacji standardów w szkole.

Załącznik nr 7 – Wzór notatki służbowej ze zdarzenia